

Ερευνητικές τάσεις στο πεδίο της βιβλιοθηκονομίας και της επιστήμης της πληροφόρησης: Η δημοσιευμένη έρευνα 2012-2016

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Ειρήνη Μαλαπάνη (12103)

Επιβλέπων: Καθηγητής Γεώργιος Γιαννακόπουλος

Αθήνα, Μάιος, 2018

Εισαγωγή

- Η ερευνητική παραγωγή σε διάφορους επιστημονικούς τομείς αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης μιας χώρας
- Η διάδοση της έρευνας γίνεται κατά κύριο λόγο μέσω δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά
- Οι δημοσιεύσεις αποτελούν σημαντική πηγή δεδομένων για την αποτίμηση του ερευνητικού έργου

Σκοπός μελέτης ερευνητικών τάσεων

- Επιτρέπει στους **επιστήμονες** της πληροφόρησης να παρακολουθούν τις τάσεις της έρευνας στον κλάδο
- Δίνει τη δυνατότητα στους **ερευνητές** να καθορίσουν ποια περιοδικά θα τους δώσουν την περισσότερη έκθεση και αναγνώριση
- Βοηθά τις **βιβλιοθήκες** να λάβουν αποφάσεις για την διαχείριση των συλλογών τους

Σκοπός

- Η απεικόνιση της θεματολογίας δημοσιευμένων άρθρων στον τομέα της Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης → λέξεις – κλειδιά άρθρων
- Ιδρύματα και χώρες με την μεγαλύτερη ερευνητική παραγωγή στο κλάδο

Επισκόπηση Βιβλιογραφίας

- Μέθοδοι αξιολόγησης αρθρογραφίας
 - Ποιοτική ανάλυση → π.χ. ανάλυση περιεχομένου
 - Ποσοτική ανάλυση → π.χ. βιβλιομετρική ανάλυση
- Atkins(1988) → ποσοτική ανάλυση θεματικών τάσεων για τα έτη 1975-1984 → ευρήματα: διαχείριση βιβλιοθηκών, ανάκτηση πληροφοριών, καταλογογράφηση και μετά το 1980 σημαντική αύξηση σε αυτοματισμό βιβλιοθηκών και τεχνολογικά θέματα
- Koufogiannakis, Slater και Crumley (2004) → ανάλυση περιεχομένου → εξετάστηκαν 2.664 άρθρα από 91 περιοδικά → ευρήματα: πρόσβαση & ανάκτηση πληροφοριών, συλλογές, διαχείριση βιβλιοθηκών, εκπαίδευση
- Åström (2007) → ανάλυση συν-παραπομπών σε άρθρα 21 περιοδικών για τα έτη 1990 -2004 → ευρήματα: πληροφοριομετρία και αναζήτηση & ανάκτηση πληροφοριών

Μεθοδολογία έρευνας (1/3)

- Πηγή δεδομένων: SCImago Journal Rank
- Αναζήτηση περιοδικών:
 - α) θεματική κατηγορία περιοδικού: Library & Information Science
 - β) χρονολογίες έκδοσης: 2012 – 2016
- 199 περιοδικά → 15 περιοδικά (συνεχής έκδοση, ύπαρξη λέξεων-κλειδιών, δυνατότητα πρόσβασης)
- Συμπεριληφθήκαν: άρθρα, συζητήσεις και προοπτικές από κάθε τεύχος
- Εξαιρέθηκαν: βιβλιοκριτικές (book reviews), σχόλια (commentary), άρθρα γνώμης (editorials), κ.λπ.)

Μεθοδολογία έρευνας (2/3)

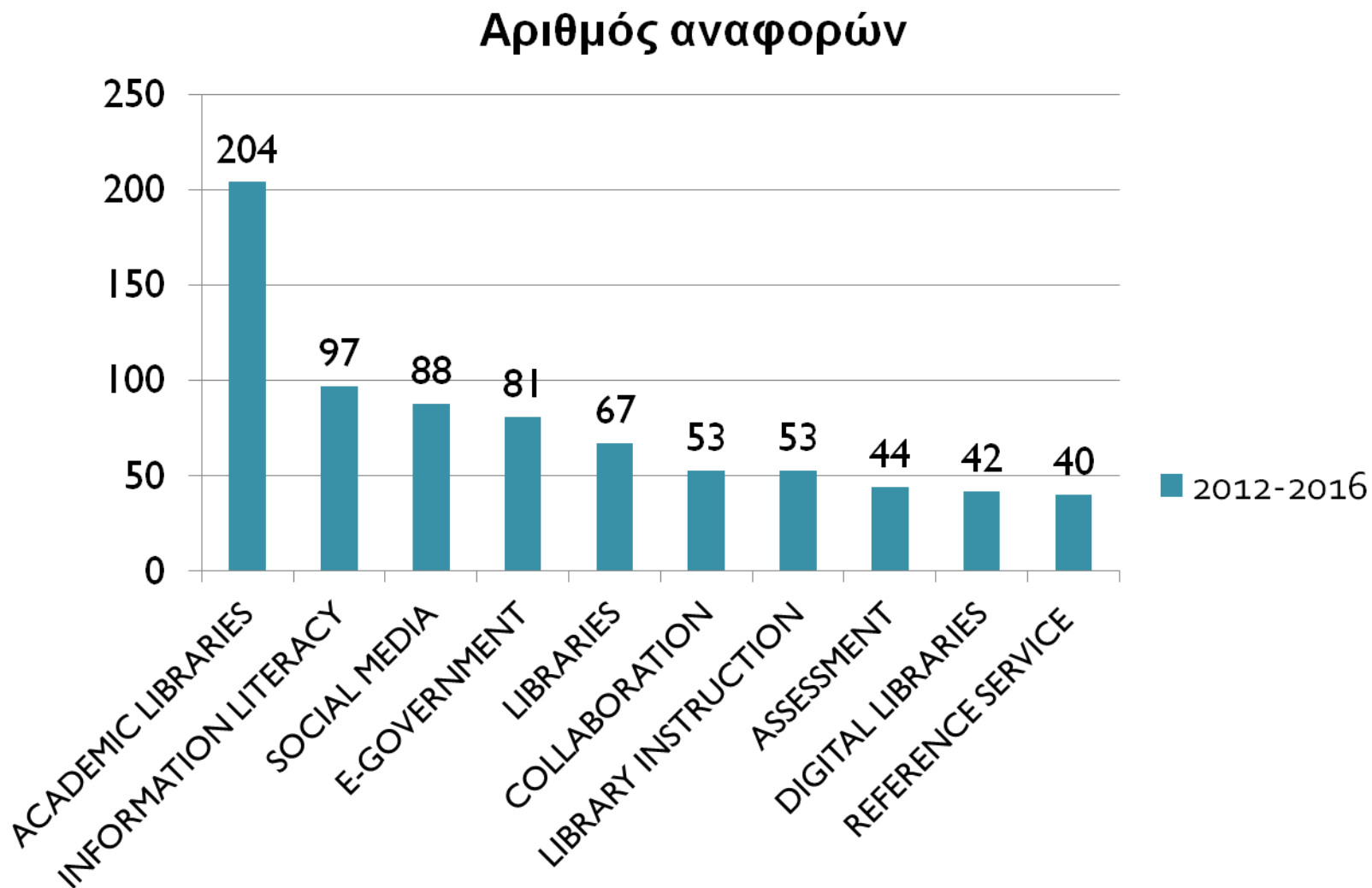
Καταγραφή στοιχείων:

- Τίτλος περιοδικού
- Τόμος & τεύχος
- Έτος & μήνας δημοσίευσης
- Τίτλος άρθρου
- Λέξεις-κλειδιά
- DOI
- Συγγραφείς: Ονοματεπώνυμο, Χώρα & Ίδρυμα υπαγωγής
- Συνολικός αριθμός συγγραφέων

Μεθοδολογία έρευνας (3/3)

- MS Excel
- 2.194 εγγραφές / 12.068 λέξεις-κλειδιά
 - 6.771 λέξεις-κλειδιά = μοναδικές εγγραφές
- Επεξεργασία ακατέργαστων δεδομένων
[Academic librarians] → [ACADEMIC LIBRARIANS]
[Interlibrary loan (ILL)] → [INTERLIBRARY LOAN]
[LibQual+] → [LIBQUAL]
[Computer?mediated communication] → [COMPUTER-MEDIATED COMMUNICATION]
- Χρήση pivot tables

10 Κορυφαίες λέξεις-κλειδιά (2012-2016)

Συσχετισμός λέξεων-κλειδιών (1/2)

- **Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες (7/15)**

(tutorials ή βίντεο / πολύπλευρη πλοήγηση vs. OPAC / Πληροφοριακή παιδεία : Wikipedia)

- **Πληροφοριακή παιδεία (7/15)**

(digital badges / Πληροφοριακή Παιδεία σε όλες τις σχολές / αξιολόγηση)

- **Μέσα κοινωνικής δικτύωσης (11/15)**

(Facebook (feeds, share, comments) και Πληροφοριακή Παιδεία / Twitter για επικοινωνία / οικονομική αξία χρήσης social media)

- **Ηλεκτρονική διακυβέρνηση (8/15)**

(διαλειτουργικότητα και συνεργασία / αξιολόγηση υπηρεσιών)

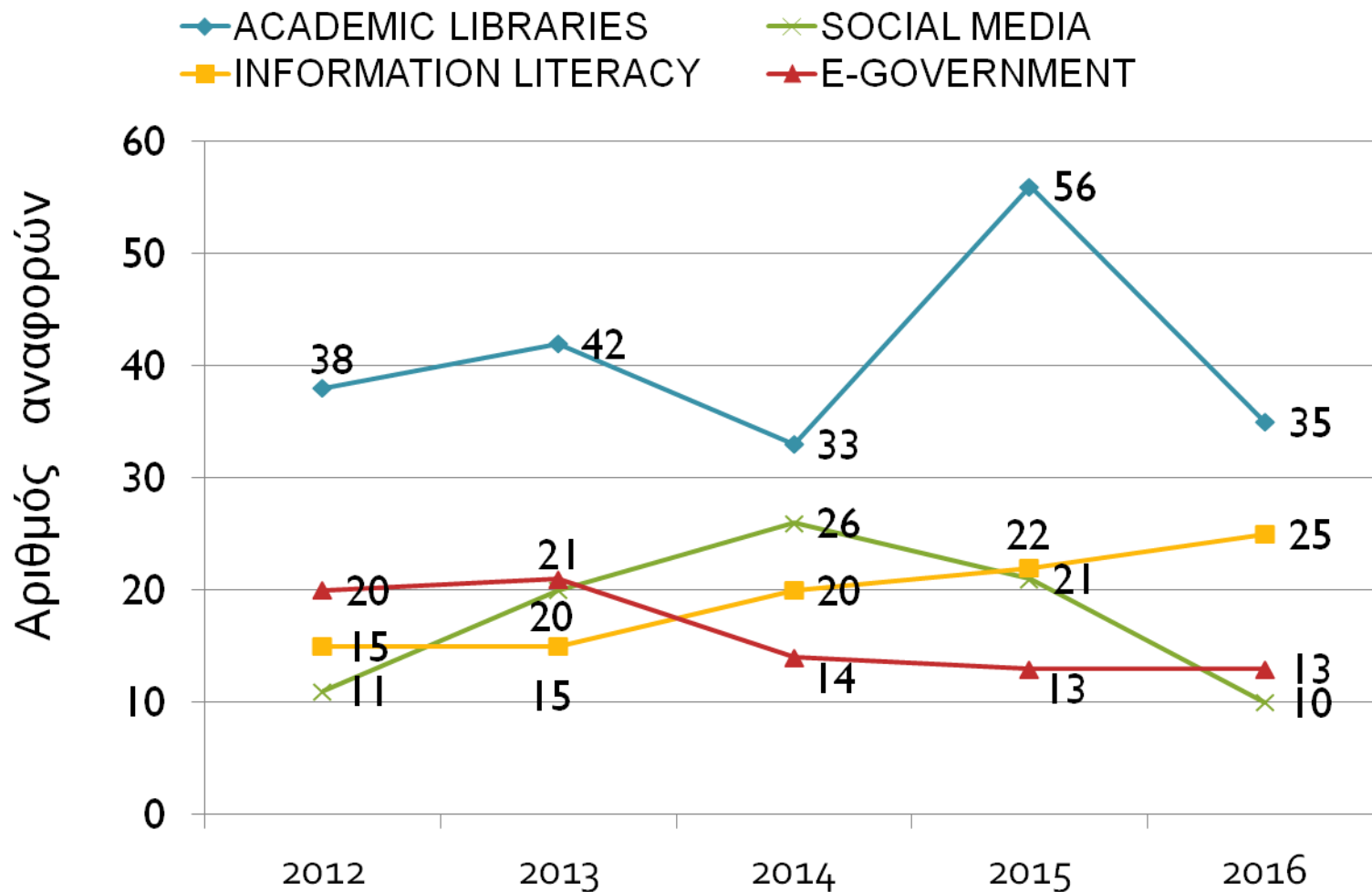
- **Βιβλιοθήκες (7/15)**

(Green publishing / geolocation apps και augmented reality / service branding for visibility)

Συσχετισμός λέξεων-κλειδιών (2/2)

- **Σύμπραξη/συνεργασία (12/15)**
(σύμπραξη βιβλιοθηκών / συνεργασία για ψηφιοποίηση τεκμηρίων / συνεργασία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και φοιτητών για Libguides)
- **Κατάρτιση στη χρήση της βιβλιοθήκης (5/15)**
(citation apps /speed reading sessions / makerspaces)
- **Αξιολόγηση (6/15)**
(αξιολόγηση υπηρεσιών και προσωπικού / αυτο-αξιολόγηση βιβλιοθηκονόμων)
- **Ψηφιακές βιβλιοθήκες (6/15)**
(διατήρηση ψηφιακού περιεχομένου / Google scholar vs. Dublin Core / HistoryPin, Pinteret, Twitter για προώθηση συλλογών)
- **Πληροφοριακές υπηρεσίες (6/15)**
(προγράμματα εκπαίδευσης βιβλιοθηκονόμων πληροφόρησης / μεταφορά αποθετηρίου στο cloud / αξιολόγηση υπηρεσίας “Ρώτησε ένα βιβλιοθηκονόμο”)

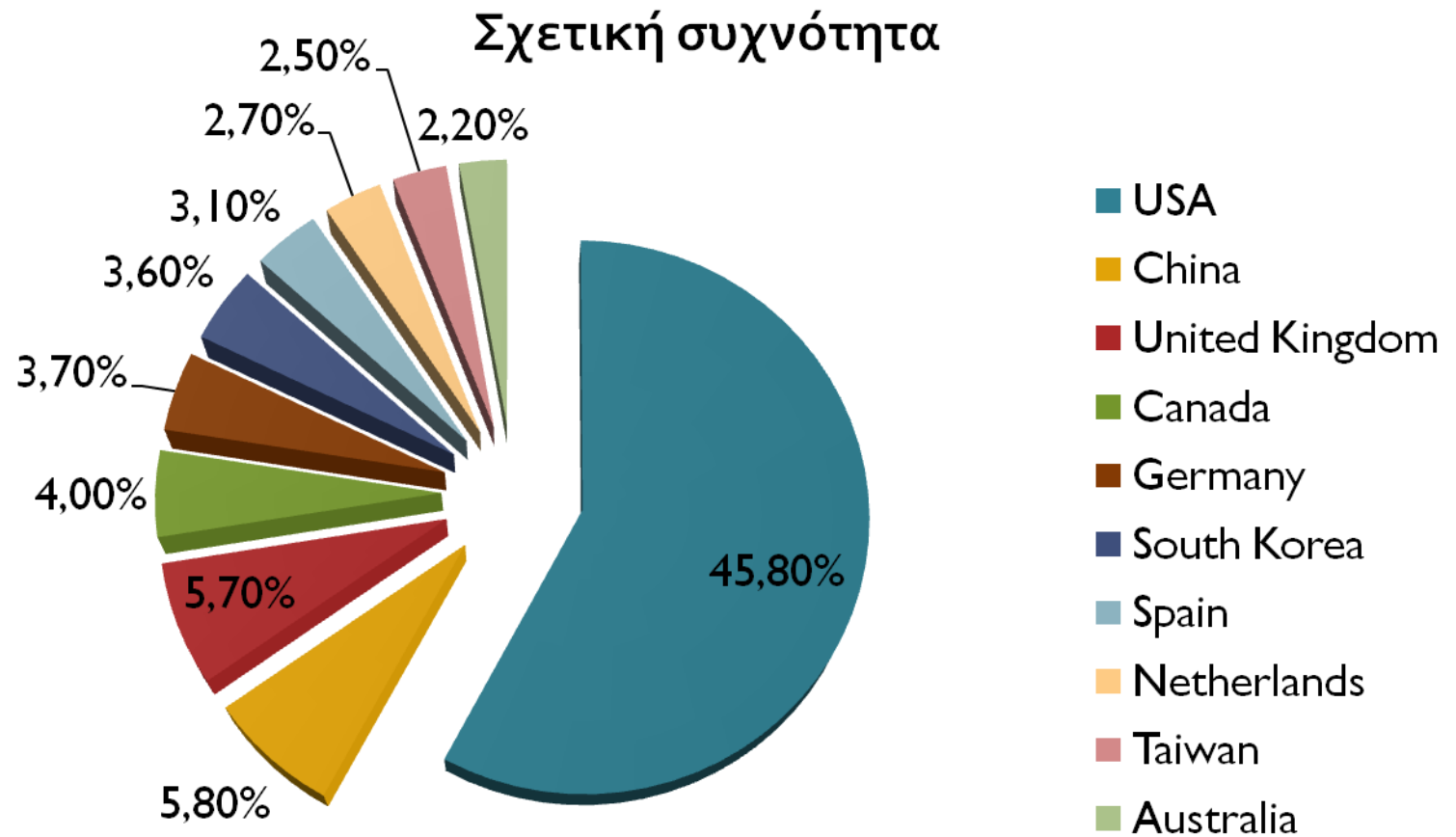
Κοινές Λέξεις-κλειδιά

Κατανομή των 10 Δημοφιλέστερων Λέξεων-Κλειδιών σε κάθε περιοδικό

Λέξεις - κλειδιά	Collection Management	European Journal of Information Systems	Government Information Quarterly	Information Systems Research	International Journal of Information Management	Journal of Classification	Journal of Information Science	Journal of Information Technology	Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery and Electronic Reserve	Journal of Library Administration	Library Hi Tech	Reference Services Review	Science & Technology Libraries	Social Science Computer Review	The Reference Librarian	Αριθμός αναφορών	Κατάταξη
ACADEMIC LIBRARIES	15								7	37	41	78	6		20	204	1
INFORMATION LITERACY					1		6			10	2	58	6		14	97	2
SOCIAL MEDIA		2	16	18	8		2			1	3	6	3	25	4	88	3
E-GOVERNMENT		3	60	1	3			1			2	1		10		81	4
LIBRARIES	1				3					10	25	16	1		11	67	5
COLLABORATION	3	2	2	1	1		3		9	10		10	5	1	6	53	6
LIBRARY INSTRUCTION										1	3	39	6		4	53	6
ASSESSMENT									1	10	1	22	5		5	44	8
DIGITAL LIBRARIES					2		2			2	32	3	1			42	9
REFERENCE SERVICE									1	2	3	18			16	40	10

10 Κορυφαίες χώρες

Συμπεράσματα

- Σημασία παροχής νέων υπηρεσιών ή βελτίωσης υπαρχόντων στις *ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες*
- Μεγάλη έμφαση σε ζητήματα *πληροφοριακής παιδείας*
- Ενσωμάτωση *μέσων κοινωνικής δικτύωσης* και *αλλαγή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης* για εξυπηρέτηση χρηστών
- Ανάγκη των βιβλιοθηκών για *συνεργασία και συνεχή αξιολόγηση*
- Επικράτηση των *Η.Π.Α* λόγω υποστήριξης *ακαδημαϊκής κοινότητας*

Περιορισμοί & Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

- Μικρό δείγμα ποσοτικά και χρονικά
 - Η έρευνα περιορίστηκε στις λέξεις-κλειδιά και στις χώρες προέλευσης των άρθρων
- Μεγαλύτερο δείγμα θα συνέβαλε στη δημιουργία μιας πιο συνολικής εικόνας
- Εξέταση προέλευσης συγγραφέων (πανεπιστήμια ή μεμονωμένοι ερευνητές), αριθμό συγγραφέων για κάθε άρθρο και συχνότητα εμφάνισής τους ανά περιοδικό
- Ανάλυση του αριθμού των αναφορών που έχει δεχθεί κάθε άρθρο και κάθε περιοδικό σε σχέση με τις δημοφιλείς λέξεις-κλειδιά

Ερευνητικές τάσεις στο πεδίο της βιβλιοθηκονομίας και της
επιστήμης της πληροφόρησης:
Η δημοσιευμένη έρευνα 2012-2016

Ειρήνη Μαλαπάνη

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!